

1.2.2023 Juha Hiekkala

Näkökohtia EU:n tulevaan sähkömarkkina-mallia koskevaan aloitteeseen

Talousvaliokunta 1.2.2023

FINGRID

Viime vuonna säikähdettiin - valoa tunnelin päässä

- Markkinamallia kehitettäessä tulee erottaa kaksi asiaa:
  - Venäjän hyökkäyssodan aiheuttama tarve määräaikaisiin tulonjakomuutoksiin ja
  - hiilineutraaliin energiajärjestelmään siirtymisen aiheuttama tarve pysyviin muutoksiin.
- Manner-Euroopan sähkömarkkinoilla on luotettu venäläisen maakaasun saatavuuteen ja kohtuuhintaisuuteen. Venäjän hyökkäysota Ukrainaan on eskaloinut energiasodan Eurooppaan. Kaasun niukkuus nosti sähkön hinnat pilviin, joka on ollut kohtuutonta sähkön käyttäjille.
  - Viime vuoden kokemukset osoittavat, että sotatilanteessa eurooppalainen sähkömarkkinamalli vaatii täydentäviä tulonjakoon liittyviä poliittisia ratkaisuja, joiden vaikutusaika on rajattu.
  - Sähkömarkkinamalli on toiminut ennakoidusti. Se on edelleen tehokkain keino edetä hiilineutraaliin, kohtuuhintaiseen ja toimitusvarmaan energiajärjestelmään.
  - Manner-Euroopassa ja erityisesti Etelä-Euroopassa on suuri tarve fossiilisia polttoaineita korvaaville uusiutuvan energian hankkeille, jotka tarvitsevat massiivia tukia.
- Komission markkinamallikonsultaatiossa avataan keskustelu nykyistä marginaalihinnoittelua täydentävistä toimenpiteistä ja massiivisen uusiutuvan energian tuen mahdollistamiseksi erityisesti Etelä-Euroopassa.
  - Markkinamallikeskusteluissa tulisi kiinnittää erityisestä huomiota erilaisten kattohintojen kohtuullisuuteen, riskien hallintaan ja vakuusjärjestelyihin.
  - Eteläisen Euroopan tarvitsemat uusiutuvan energian tuet tulee toteuttaa kansallisina eikä yhteiseurooppalaisina tukina.
- Suomi on selvinnyt eurooppalaisesta energiasodasta Manner-Eurooppaa helpommalla. Suomen energiatulevaisuus näyttää positiiviselta markkinaehtoisesti ilman tukia. Puhtaaseen energiaan perustuvat teolliset hankkeet etenevät, sähköntuotantokapasiteetti kasvaa ja tarvittavat kantaverkkoinvestoinnit etenevät. Suomen sähköjärjestelmä on vahvasti etenemässä kohti vuoden 2035 hiilineutraalisuustavoitteita.

FINGRID